

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-3-94 (Devralma)

Karar Sayısı : 03-60/726-338

Karar Tarihi : 11.9.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK

Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Rıfki ÜNAL, Kublay ATASAYAR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER: Orçun SENYÜCEL, Bedia Sanem ŞİMŞEK

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: Philip Morris Holland B.V.

Temsilcisi: Av. Tolga İŞMEN

Büyükdere Cad. Maya Akar Center No: 100 K: 17
34394 Esentepe/İstanbul

D- TARAFLAR: Philip Morris Holland B.V.

Marconilaan 20, 4622 RD Bergen op Zoom
HOLLANDA

Papastratos Cigarette Manufacturing S.A.
1845 Piraeus YUNANİSTAN

E- DOSYA KONUSU: Philip Morris Holland B.V. tarafından Papastratos Cigarette Manufacturing S.A.'nın toplam sermayesinin %76,4921'ini temsil eden hisselerini devralması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 23.7.2003 tarih, 3444 sayı; 13.8.2003 tarih, 3901 sayı ve 26.8.2003 tarih, 4123 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 5.9.2003 tarih, 2003-3-94/Öİ-03-OS sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 5.9.2003 tarih, REK.0.07.00.00/116 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-60 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

Philip Morris Holland B.V. şirketinin Papastratos Cigarette Manufacturing S.A. hisselerini devralması işleminin; tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları yönüyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında bir devralma olduğu, ancak bu devir işlemi sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, bu nedenle de bildirim konusu devir işlemine izin verilmesinin uygun olacağı sonucuna varıldığı

ifade edilmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Philip Morris Holland B.V. (PMH)

Hollanda kanunlarına göre kurulmuş bir limited şirket olan PMH, Altria Group Inc. (Altria)'in bağlı bir şirketi olan Philip Morris International Inc.'in dolaylı olarak tamamına sahip olduğu bir iştirakidir. Philip Morris USA Inc., Philip Morris International Inc., Kraft Foods Inc. ve Philip Morris Capital Corporation şirketlerinin ana şirketi konumundaki Altria, uluslararası çapta, sigara üretimi ve dağıtımı, gıda maddeleri üretimi ve dağıtımı ile finansal hizmetler alanlarında faaliyet göstermektedir. Gruba bağlı şirketlerin sahip olduğu sigara markaları arasında Marlboro, L&M, Chesterfield, Parliament ve Lark sayılabilir.

Türkiye'de Altria Grubu'na ait üçü sigara sektöründe olmak üzere toplam beş teşebbüs faaliyet göstermektedir:

- Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütüncülük Sanayi ve Ticaret A.Ş. (PHILSA); sigara üretimi ile iştigal etmekte olup, ortaklık yapısı Tablo-1'de sunulmaktadır:

Tablo 1- PHILSA Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranları (%)
Philip Morris Holland B.V.	74,99
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	25,00
Orecla S.A.	~0,00
FTR Holding S.A.	~0,00
Philip Morris Products S.A.	~0,00
TOPLAM	100.00

- Philip Morris Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş. (PMSA); sigara ürünlerinin satış ve dağıtımı ile iştigal etmektedir. Şirketin ortaklık yapısı Tablo-2'de sunulmaktadır:

Tablo 2- PMSA Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranları (%)
Philip Morris Holland B.V.	74,24
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	24,74
TURSA Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş.	0,01
Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütüncülük Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,01
Orecla S.A.	1,00
TOPLAM	100.00

- Altria Grubu'na bağlı şirketlerden biri olan Arizona Promosyon Servisleri Ltd. Şti., vergisiz satış mağazalarındaki pazarlama ve promosyon işlerini yürütmektedir.
- Kraft Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Marsa Kraft Foods Sabancı Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. firmaları ise gıda sektöründe faaliyet göstermektedir.

H.1.2. Papastratos Cigarette Manufacturing S.A. (Papastratos)

Yunanistan kanunlarına göre kurulu, hisseleri Atina Borsası'nda işlem gören bir holding şirketi olan Papastratos, Papastratos International B.V. (grubun uluslararası iştiraklerinin holding şirketi) ve Ioniki S.A. (grubun sigara ihraç eden ve vergisiz satış mağazalarına sigara satışı yapan şirketi) hisselerinin tamamına sahiptir. Papastratos, Yunanistan'da mukim General Foods S.A. şirketinde de %14,04 oranında hisse sahibidir.

Papastratos, Yunanistan ve Romanya'da sigara üretimi ve dağıtım alanlarında ve AB üyesi olmayan bazı ülkelerde gerek gümrük sahası içinde, gerekse vergisiz alanlarda sigara satışı ile iştigal etmektedir. Şirketin ürettiği ve dağıttığı sigara markaları arasında *Assos, Assos International, President, Papastratos, Santé, Old Navy, Saga, Club* ve *Cosmos* yer almaktadır. Ayrıca şirket, *Cosmos, Club, Zet, Rally* ve *Colt* markalarının da uluslararası pazarda satışını yapmaktadır. Papastratos, 1994 yılından itibaren Yunanistan'da Philip Morris'in *Marlboro* markasının üretimini ve diğer birçok markasının dağıtımını sürdürmekte, bunun yanı sıra uluslararası şirketlerden ithal ettiği puro ve sigaraların da satışını yapmaktadır.¹ Şirket, Yunanistan sigara pazarında %... 'lik payıyla Philip Morris (%... 'lik pazar payıyla) ve British American Tobacco (BAT)'nin (%... 'lük pazar payıyla) ardından üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye, Papastratos'un ürünlerini Ioniki S.A. şirketi vasıtasıyla ihraç ettiği 30'dan fazla ülke içinde yer almaktadır. Bununla beraber Türkiye'de Papastratos ürünleri sadece vergisiz satış mağazalarında satılmaktadır.

H.2. Sektör Hakkında Genel Bilgiler

H.2.1. Ürün ve Sektörün Yapısı

Sigara, içerdiği tütün çeşitlerine göre dört ayrı grupta değerlendirilmektedir:

Şark Tipi: Ülkemizde yaygın olarak tüketilen TEKEL ürünlerinden Maltepe, Samsun ve Yeni Harman markalarının örnek olarak verilebileceği bu tip sigaralar tamamen Şark tütünlerinden üretilmektedir. Gelir seviyesindeki artışa paralel olarak son yıllarda Türkiye'de söz konusu sigaraların tüketimi azalmış ve tüketiciler giderek "Amerikan Harmanı" sigaralara yönelmeye başlamıştır.

Fransız Tipi: Dünya tüketimi çok sınırlı olan bu tip sigaralar kara tütünlerin harmanlanmasıyla üretilmektedir. Türkiye'de hiç üretimi olmayan söz konusu sigaralara Gitanes örnek verilebilir.

İngiliz Tipi: Tamamen Virginia-Burley tipi tütünlerden üretilen bu sigaralar Türkiye'de üretilmemektedir. Rothmans, Dunhill gibi markaların örnek teşkil ettiği bu tip sigaralar, dünya genelinde pazar payları "Amerikan Harmanı" sigaralar lehine gerilemektedir.

Amerikan Tipi: Gerek Türkiye'de gerekse dünyada pazar payları giderek artmakta olan bu tip sigaralar, Virginia-Burley ve Şark tipi tütünlerin

¹ Ritmeester: Royal Dutch, Corona ve Livarde puro/sigarilloları; Altadis: Gauloises ve Gitanes sigaraları ve Fleur de Savanne, Longchamps, Havantios ve Cruzeros puro/sigarilloları; Dannemann: Al Capone, Special Sumatra, Tubes, Tip ve Moods puro/sigarilloları.

harmanlanmasıyla üretilmekte ve “Amerikan Harmanı” ya da “Blended” sigaralar olarak adlandırılmaktadırlar. Bu sigaralara örnek olarak Marlboro, Parliament, Winston, Camel, TEKEL 2000 ve TEKEL 2001 verilebilir.

Türkiye’de, TEKEL’in bazı yabancı sigaraları ithal etmeye başladığı 1983 yılına kadar, üretimin tamamı söz konusu kuruluş tarafından gerçekleştirilmiştir. 1986 yılında Bakanlar Kurulu Kararıyla tütün mamullerinin üretim, dağıtım ve satışında devlet tekeli kaldırılmış, 1991 yılında da özel sektöre, ürettikleri sigaraları fiyatlandırma yetkisi verilmiştir. Bu dönemde üretim tesislerini kuran Philip Morris ve R.J. Reynolds (RJR), Türkiye’de faaliyet göstermeye başlamıştır. 1999 yılında, ABD dışındaki faaliyet ve varlıklarını Japan Tobacco International (JTI)’a devreden RJR’ın Türkiye’deki faaliyetleri de JTI tarafından devralınmıştır. Ekim 2002’de ise BAT, üretim tesisini kurarak Türkiye’de faaliyete geçmiştir.

Tablo-3’te, sigara pazarında mevcut firmaların önce sektörün tamamında, ardından Tablo-4’te Amerikan harmanlı sigaralar içinde pazar paylarına yer verilmiştir.

Tablo 3- Sigara Üreticisi Firmaların Sektördeki Pazar Payları (%)

FİRMA	1997	1998	1999	2000	2001	2002
TEKEL	70.4	69.0	70.2	69.8
PMSA	23.4	23.5	22.7	22.9
JTI	6.2	7.5	7.1	7.3
BAT	-	-	-	-
TOPLAM	100	100	100	100	100	100

Tablo 4- Amerikan Harmanı Sigaralara İlişkin Pazar Payları (%)

FİRMA	1997	1998	1999	2000	2001	2002
TEKEL	42	45	51	50
PMSA	46	42	37	38
JTI	12	13	12	12
BAT	-	-	-	-
TOPLAM	100	100	100	100	100	100

H.2.2. Pazara Giriş Engelleri

Türkiye’de sigara pazarına girişte, yürürlükte olan mevzuattan kaynaklanan bazı engeller mevcuttur. 3.1.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanun’un 6. maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

“Türkiye’de tütün mamülleri üretmek isteyenlerin yıllık üretim kapasitesi tek vardiyada sigara için iki milyar adet, diğer tütün mamülleri için ise onbeş tondan az olmayan, tütün hazırlama bölümleri dahil tam ve yeni teknoloji ile tesisler kurmaları şarttır.”

Yukarıda yer verilen hüküm gereğince, sigara üretebilmek için kurulacak tesisin belirli kapasitede, entegre ve yeni teknoloji ile donanmış olma zorunluluğunun bulunması, sigara pazarında önemli bir giriş engeli yaratmaktadır. Öte yandan, 4207 sayılı “Tütün Mamüllerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun” ile sigara ve diğer tütün mamüllerinin reklamının ve bu ürünlere ilişkin her türlü promosyon faaliyetinin yasak olması da pazara giriş engeli yaratan bir diğer durumdur. Sigaranın tüketicide bağımlılık yapan özelliğinin bulunması, ürünlere ait talebin fiyat

esnekliğinin düşük olması sonucunu doğurmaktadır. Bu özellik söz konusu ürünün üzerine oldukça yüksek oranda vergi konulabilmesine olanak tanımaktadır. Nitekim ülkemizde satılan sigaranın perakende satış fiyatının %73'üne yakın bir kısmını vergi ve diğer fonlar oluşturmaktadır. Bu durum, devletin bu piyasayı kontrol altında tutma eğilimini güçlendirmektedir.

H.2.3. Vergisiz Satış Mağazaları (Duty-Free)

Tütün ürünleri, gümrük sahası dışında gümrük vergisiz satış noktaları vasıtasıyla da satışı yapılan ürünler arasındadır. Söz konusu noktalar arasında havaalanı mağazaları, uçaklar, sınır mağazaları, gemi malzemeleri satan mağazalar, NATO üsleri, liman mağazaları, feribotlar ve tur gemileri yer almaktadır. İstanbul Atatürk Havalimanı'ndaki satış mağazalarının işletmeciliğini yürüten ATÜ (Akfen-Tepe-Ünimental) Turizm İşletmeciliği A.Ş.'den elde edilen bilgilere göre, Türkiye'de 2002 yılında söz konusu noktalarda satışı yapılan ürünlerin %27.11'i parfüm, %16.57'si sigara, %15.87'si alkollü içecek, %11'i çikolata ve benzeri mamuller, %9.77'si kozmetik ve diğer ürünlerden oluşmuştur.

Dünya çapında vergisiz satış mağazaları vasıtasıyla yılda ortalama olarak 2,4 milyar ABD Doları tutarında tütün ürünü satılmakta olması ve bu tutarın vergisiz alanlardaki toplam satışların %12'sini oluşturması tütün ürünlerinin söz konusu perakende satış kanalı açısından önemini ortaya koymaktadır. Bildirim formundan, vergisiz satış mağazalarındaki satışların yılda 3 milyon adet sigarayla sınırlı olduğu ve bu rakamın Türkiye'deki toplam sigara satışlarının %3'ünden az olduğu anlaşılmıştır.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

Belirli bir ürün ve onunla yüksek ikame edilebilirliği olan diğer ürünlerden oluşan pazarlar ilgili ürün pazarını oluşturmaktadır. Bir ürünün diğer bir ürünle aynı pazarda yer alabilmesi için bu ürünlerin tüketici gözünde nitelikleri, kullanım amaçları ve fiyatları bakımından benzer olmaları gerekmektedir.

Dosya konusu işleme taraf olan teşebbüslerin kesişen faaliyet alanları sigara üretimi ve dağıtımdır.

Amerikan Harmanı ve Şark tipi sigaralar arasında içerik, kalite, kullanılan tütün, imaj, materyal ve önemli oranda fiyat farklılıkları bulunmakta, Amerikan Harmanı sigaralar kullanıcılar da tüketici sadakati anlamında "ürün bağımlılığı" da yaratmaktadır. Yukarıda da değinildiği üzere, Amerikan Harmanı sigaralar Türkiye'deki toplam sigara satışları içerisinde önemli ve Şark tipi sigaraların aleyhine olarak artan bir paya sahiptir. Buna ek olarak vergisiz satış mağazalarında, Şark tipi sigara markalarına sahip olan TEKEL azımsanacak ölçüde küçük bir paya sahipken Amerikan Harmanı ile üretilen sigaralar söz konusu kanalda baskın durumdadır. Dolayısıyla, dosya konusu devralma işleminin sonuçlarının daha net bir şekilde ortaya konması bakımından ilgili ürün pazarı, "Amerikan Harmanı ile üretilen sigara pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

Coğrafi pazar belirlenirken, ilgili mal ve hizmetlerin özellikleri ile tüketici tercihleri, diğer giriş engelleri, ilgili bölge ile komşu bölgeler arasında teşebbüslerin pazar payları veya mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın varlığı gibi unsurlar dikkate alınır.

Taraflar bölümünde belirtildiği üzere PMH, en büyük hissedarı olduğu PHILSA ve PMSA şirketleri aracılığıyla yurt içi pazarda da faaliyet göstermekte iken Papastratos'un Türkiye'deki faaliyetleri vergisiz satış mağazaları ile sınırlıdır. Bu durumda ilgili coğrafi pazarın Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak geniş yahut Türkiye'deki vergisiz satış mağazaları olarak dar tanımlanması sorunu gündeme gelmektedir.

Bu noktada değinilmesi gereken en önemli husus, yurt içi satış noktaları ile vergisiz satış noktaları arasında bu kanalların hitap ettiği tüketiciler bakımından önemli farklılıklar bulunduğudır. Nitekim, vergisiz sigaralar yalnızca Türkiye'den ayrılan veya Türkiye'ye giriş yapan tüketiciler tarafından alınabilmektedir. Dolayısıyla, vergisiz satış noktalarının hitap ettiği tüketici kitlesinin niteliği bu kanalı ayrı bir coğrafi pazar teşkil etmesi hususunda önemli bir kriter teşkil etmektedir.

Bunun yanı sıra, vergisiz satış mağazalarında satılan ürünlerin fiyatları ülke içi fiyatlara oranla düşüktür. 1.8.2003 tarihi itibarıyla İstanbul Havaalanı'ndaki vergisiz satış mağazalarında satılan ürünlerin (karton başı) fiyatları ile ülke içi fiyatlar karşılaştırıldığında, iki kanaldaki fiyatların ortalama olarak %40-50 oranında değiştiği görülmektedir.

Tüketici yapısı ve ürünlerin fiyatları yanında yurt içi pazar ile vergisiz alanlar arasında giriş engelleri bakımından da farklılıklar mevcuttur. Nitekim bildirim formunun 5.1. maddesinde de Türkiye'de tütün ürünleri satışı ile iştigal edeceklerin karşılamak durumunda olduğu ve 4733 sayılı Kanun ile getirilen tesis ve kapasite koşulları ile Tütün, Tütün Ürünleri ve Alkollü İçecekler Pazarı Kurulu'ndan alınması gereken üretim, satış ve/veya uygunluk sertifikaları giriş engeli olarak anılmış, vergisiz satış mağazalarında yapılan satışlara ilişkin benzer herhangi bir kısıtlama olmadığı belirtilmiştir.

Son olarak, coğrafi pazarın dar veya geniş tanımlanması pazarda faaliyette bulunan teşebbüslerin konumlarını göstermesi bakımından da önemlidir. Özellikle devralan tarafın vergisiz satış kanalında sahip olduğu pazar payı yurt içi pazarına oranla oldukça yüksektir. Söz konusu iki satış kanalı arasında tüketici yapısı, fiyatlar ve giriş engelleri kriterleri açısından varolan farklılıklar dikkate alındığında; ilgili coğrafi pazar "Türkiye'deki vergisiz satış mağazaları" olarak tespit edilebilecektir. Ancak, inceleme konusu devralmanın sadece gümrüksüz satış pazarlarına dönük olmadığı, aksine geniş pazarları da kapsayacağı göz önünde bulundurularak coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmiştir.

H.4. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.4.1. İşlem

PMH ile Papastratos'un belirli bazı hissedarları (bu hissedarlar "Satıcılar" olarak adlandırılmakta ve bildirim forumuna ekli Hisse Satış Anlaşması'nın 1 no'lu

Ekinde listelenmektedirler) arasında 5.5.2003 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi'ne göre, Satıcılar tarafından Papastratos'un toplam sermayesinin %76,4921'ini temsil eden hisseleri PMH'ye satılmaktadır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortak paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisini veren araçları devralması veya kontrol etmesi" birleşme ve devralma sayılan haller arasında belirtilmiştir. Dosya konusu devralma işlemi sonucunda PMH, Papastratos firmasının hisselerinin %76,4921'ine sahip olacağından, Papastratos'un kontrolünü tek başına eline geçirecektir. Bu açıdan bildirim konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir devralma işlemidir.

Papastratos'un Türkiye pazarına ilişkin 2002 yılına ait cirosu TL olarak gerçekleşmiştir. Devralan tarafın Türkiye'deki vergisiz satış mağazalarından elde ettiği 2002 yılına ait cirosu TL, Türkiye coğrafi pazarında cirosu ise TL'dir. Tarafların ciroları toplamı 25 trilyon TL eşliğini aştığından ön incelemeye konu olan devralma işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma işlemidir.

H.4.2. Hakim Durum Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde "hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü ya da bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu" doğuracak birleşme ve devralmalar hukuka aykırı bulunarak yasaklanmıştır. Başvuru konusu devralma işleminin, Kanun'un 7. maddesi anlamında bir hakim durum yaratıp yaratmadığı ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesine yol açıp açmadığı hususunu değerlendirebilmek için, öncelikle, devralma işlemi taraflarının pazar paylarının incelenmesi gerekmektedir.

"Sektör Hakkında Genel Bilgiler" bölümünde; Türkiye'de PMSA'nın Amerikan Harmanı sigaralara ilişkin pazarda %..... oranında paya sahip olduğuna, Papastratos'un ise vergisiz satış mağazaları dışında pazar payının bulunmadığına yer verilmiştir. Tablo-5'te de genel olarak sigara pazarına ilişkin pazar payları sunulmuştur.

Tablo 5- Sigara Pazarına İlişkin Pazar Payları

Firmalar	Sigara Adedi Olarak Pazar Payı (%)
Papastratos
Philip Morris
TEKEL
JTI
BAT

Yukarıdaki tablodan da genel olarak sigara pazarında, PMSA'nın %..... pazar payı ile hakim durumda olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo-6'da 2002 yılı için Türkiye'deki vergisiz satış mağazalarına ilişkin tahmini pazar payı rakamları sunulmaktadır. Söz konusu rakamlar Amerikan Harmanı ve Şark tipi sigaralar arasındaki ayrımı yansıtmamakla birlikte, Şark tipi

sigaraları üreten TEKEL'in pazar payının %.... gibi azımsanacak düzeyde olması nedeniyle, aşağıdaki veriler vergisiz satış mağazalarında Amerikan Harmanı sigara satışlarında teşebbüslerin konumunu göstermektedir.

Tablo 6- Vergisiz Satış Mağazalarına İlişkin Pazar Payları

Firmalar	Sigara Adedi Olarak Pazar Payı (%)
Papastratos
Philip Morris
Imperial Tobacco
BAT
JTI
TEKEL
Diğer	4,7

Vergisiz satış mağazaları olarak dar tanımlanan coğrafi pazarda devralan tarafın pazar payı %....'ye yükselmektedir. Dolayısıyla, Papastratos'un ilgili segmentteki %....'lik payıyla birlikte devralma sonrası tarafların pazar payı toplamı %62,2 olmaktadır.

Vergisiz satış mağazaları yurt içi pazara nispetle daha kısıtlı bir tüketici kitlesine hitap etmekte ve potansiyel rakiplerin yurt içi pazara girişini engelleyen birtakım unsurlar vergisiz satış alanlarında söz konusu olmamaktadır. Nitekim, bu satış kanalında marka çeşitliliğinin yurt içi pazarına göre daha fazla olduğu da Tablo-6'da görülmektedir. Diğer bir deyişle, yurt içi pazarda faaliyette bulunamayan teşebbüsler, ürünlerine ihraç etmek vasıtasıyla vergisiz satış alanlarında yer verebilmektedirler. Böyle bir durumda devralan taraf olan PMH'nin PMSA aracılığı ile sahip olduğu %.... civarındaki pazar payının teşebbüsün hakim durumda olduğu sonucunu doğurması güçleşmektedir.

Ancak, Philip Morris'in uluslararası çapta özellikle Marlboro markasıyla sağladığı marka imajı ve bağımlılığı da göz önünde bulundurulmalıdır. Buna ek olarak, devir işlemi sonrası Philip Morris'in marka sayısında önemli bir artış gerçekleşecektir. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden tarafların devralmanın amacını Papastratos'a ödenen dağıtım ücretlerindeki ve satın alma maliyetlerindeki azalma olarak açıkladıkları anlaşılmaktadır (nitekim, taraflar arasında halihazırda birer üretim ve dağıtım anlaşması bulunmakta, Papastratos belirli Philip Morris markalarının Yunanistan'daki üretimini sürdürmenin yanı sıra Philip Morris'in Yunanistan'a ihraç ettiği bazı markaların da dağıtımını yapmaktadır). Dolayısıyla, devir işlemi asıl sonuçlarını Papastratos'un özellikle güçlü olduğu Yunanistan pazarında gösterecektir.

Bununla birlikte, PMSA'nın vergisiz satış alanlarında hakim durumda olması koşulunda dahi, devralma işlemi sonrası teşebbüsün pazar payında meydana gelecek %2'lik artış pazarın yapısı gereği hakim durumu güçlendirici bir sonuç doğurmayacaktır.

Sonuç olarak; inceleme konusu devralma neticesinde ilgili pazarda herhangi bir şekilde hakim durum yaratılmasının ya da hakim durumun güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

H.4.3. Yan Sınırlamalar

Devir/birleşme işleminin gerçekleştirilmesi için gerekli olan ve yoğunlaşma işlemiyle doğrudan ilintili kısıtlamalar yan sınırlama olarak değerlendirilebilmekte ve bu tür sınırlamalara yoğunlaşma işlemiyle birlikte izin verilebilmektedir. Devralma işleminin gerçek değeriyle hayata geçirilebilmesi, alıcının müşteri sadakatını sürdürebilmesi ve devraldığı know-how'ı özümseyebilmesi için satıcının rekabetinden belli bir süre korunması gerekmektedir. Devir işleminin gerçekleştirilmesi için sınırlamanın zorunlu olması, bahse konu sınırlamanın yokluğu halinde işlemin daha zor ve daha pahalı bir şekilde gerçekleştirileceğini ifade etmektedir.

Bir kısıtlamanın devralma için gerekli olup olmadığı değerlendirilirken, sınırlamanın süre, konu ve coğrafi alan açısından incelenmesi ve kısıtlamaların zorunlu olandan daha fazla getirilmediğinin tespit edilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, kısıtlama satıcının ilgili ürün pazarına dahil olan ürünleri ürettiği coğrafi pazarla sınırlı olmalıdır.

Rakip bir firmanın hisselerini satın almamasına yönelik olarak devreden konumundaki teşebbüse getirilen sınırlamalar da yan sınırlama olarak değerlendirilebilmektedir. Ancak, satıcıya rakip firmanın yönetiminde doğrudan veya dolaylı yer alma olanağı vermeyen yatırım amaçlı hisse satın alımını engelleyen kısıtlamalar, yan sınırlama kavramı içerisinde değerlendirilmemektedir.

Dosya konusu devralma işleminin temelini oluşturan ve taraflar arasında 5.5.2003 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi'nin 10. maddesi, sözleşme tarihinden itibaren iki yıl süreyle Satıcıların her biri için standart rekabet etmeme, personel ve müşteri almama yükümlülükleri getirmektedir.

Devir işlemi ile birlikte Papastratos'un sahip olduğu şerefiyenin PMH'a transferinin söz konusu olması sebebiyle, iki senelik rekabet etmeme yükümlülüğünün devir işleminin gerçekleştirilmesi için gerekli olandan uzun bir süreyi kapsamadığı kanaatine varılmıştır. Benzer bir durum coğrafi alan için de geçerlidir. Nitekim, Hisse Satış Sözleşmesi'nin 10. maddesiyle Satıcılara getirilen sınırlamalar Papastratos'un faaliyetlerinin görüldüğü veya görülmüş olduğu alanları kapsamaktadır.

Söz konusu hükmün -rekabet etmeme yükümlülüğü içeren tüm maddelerin süre sınırlı olması sebebiyle- 2 yıl geçerli olacağı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede Devralan firmanın, satıcıların devredilen firmaya süreli olarak ortak olmasını engellemeye yönelik rekabeti kısıtlayıcı bir yanının olmadığı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Yukarıda yer verilen açıklamalar ve değerlendirmeler ışığında;

Philip Morris Holland B.V. tarafından Papastratos Cigarette Manufacturing S.A.'nın %76,4921'ini temsil eden hisselerinin devralınması işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir işlem olduğuna, söz konusu devralma işlemi sonucunda hakim durum yaratılmasına veya

mevcut bir hakim durumun güçlendirilerek rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açılmayacağına bu nedenle devralma işlemine izin verilmesine OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.